

Preconsultatiedocument - Modernisering van het Nederlandse sanctiestelsel

Bouwstenen voor een toekomstbestendige Sanctiewet

Aanleiding en doel modernisering sanctiestelsel

Sancties zijn een belangrijk instrument voor (herstel van) de internationale vrede en veiligheid, de bevordering van de internationale rechtsorde en de bestrijding van terrorisme. Het gebruik en de vormen van sancties die worden toegepast blijven groeien. Dit stelt steeds meer eisen aan de uitvoering en naleving en vraagt een toekomstbestendige inrichting van het Nederlandse sanctiestelsel. Gezien deze toenemende eisen en het belang van het sanctie-instrument zet het kabinet in op een grondige modernisering van het stelsel.

De directe aanleiding voor de voorgenomen modernisering is de sterke toename van het gebruik van het sanctie-instrument naar aanleiding van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Met de modernisering wordt opvolging gegeven aan één van de aanbevelingen van de nationaal coördinator sanctienaleving en handhaving om het sanctiestelsel te versterken.¹ Het kabinet heeft de aanbevelingen van de nationaal coördinator omarmd en aangekondigd het Nederlandse sanctiestelsel te moderniseren door aanpassing van de Sanctiewet 1977 en aanpalende wet- en regelgeving.²

Het doel van de modernisering is het versterken van het sanctiestelsel om nog beter te kunnen voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit de Europese sanctiebesluiten en -verordeningen. Daarbij wordt ingezet op een eenduidige, gerichtere en versterkte samenwerking tussen alle partijen betrokken bij sanctienaleving, wat zowel de effectiviteit van als het draagvlak voor sancties kan vergroten.

Beoogde modernisering

Op 4 november jl. is de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over de thema's die binnen de Sanctiewet gemoderniseerd zullen worden. Samengevat gaat dat om het volgende:

- toekomstbestendig regelen van bevoegdheden;
- uitbreiden van het huidige bestuursrechtelijke toezicht naar nieuwe partijen;
- moderniseren van het huidige bestuursrechtelijke toezicht op bestaande partijen en doorbreken van geheimhoudingsplichten (t.b.v. dat toezicht);
- bestuursrechtelijke handhaving van sanctieschendingen;
- beheer en bewind van (langdurig) bevroren tegoeden en economische middelen;
- aantekeningen in registers;
- grondslagen voor gegevensuitwisseling;
- (betrekken van) Europese ontwikkelingen en nadere modernisering (meldplichten).

Aanleiding en doelstelling preconsultatie

Het kabinet heeft de wens om te komen tot een duurzame, effectieve(re) en uitvoerbare Sanctiewet die als een huis moet staan voor de komende decennia.³ Dit vereist een open en grondige aanpak. Des te meer omdat de modernisering zal raken aan veel verschillende thema's en zal gelden voor een groot aantal sectoren. Om die reden wordt nu, vroegtijdig, met deze preconsultatie de dialoog aangegaan

---

¹ Bijlage bij *Kamerstukken II 2021/22, 36045, nr. 72 (Rapport van de nationaal coördinator sanctienaleving en handhaving)*.

² *Kamerstukken II 2021/22, 36045, nr. 72 (Brief van de minister van Buitenlandse Zaken)*. Zie over de modernisering uitgebreider *Kamerstukken II 2022/23, 36200 V, nr. 56 (Hoofdlijnenbrief modernisering sanctiestelsel)*.

³ *Kamerstukken II 2022/23, 21501-02 nr. 260 (Geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken van 20 februari 2023)*.

met de private sector, ondernemers, academici en anderen die betrokken zijn bij de naleving van sancties.

Dit consultatiedocument heeft als doel om gericht inbreng op te halen bij betrokkenen en daarmee te komen tot betere en effectieve wetgeving die nauwer aansluit bij de nalevingpraktijk.

Inhoud en opzet preconsultatie

Dit document bevat **bouwstenen voor een toekomstbestendige Sanctiewet**, betreft uitdrukkelijk werk in uitvoering en kan niet opgevat worden als definitief wetsvoorstel. In deze preconsultatie wordt ingegaan op de volgende moderniseringsthema's en wordt u gericht om inbreng gevraagd:

- uitbreiden van het huidige bestuursrechtelijke toezicht naar nieuwe partijen;
- moderniseren van het huidige bestuursrechtelijke toezicht op bestaande partijen en doorbreken van geheimhoudingsplichten (t.b.v. dat toezicht);
- meldplichten;
- bestuursrechtelijke handhaving van sanctieschendingen;
- beheer en bewind van (langdurig) bevroren tegoeden en economische middelen;
- aantekeningen in registers.

Uitgezonderd van deze preconsultatie zijn de thema's: regelen van bevoegdheden en grondslagen voor gegevensuitwisseling. Deze thema's worden op dit moment verder uitgewerkt.

Vervolg

Het kabinet werkt gedurende de periode van deze preconsultatie door aan de nadere uitwerking van alle thema's. Daarbij verdient het nadruk dat de thema's die hier buiten beschouwing blijven uiteraard te zijner tijd aan de orde zullen komen bij de formele consultatie.

Uw inbreng op deze preconsultatie zal worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de nieuwe Sanctiewet en de aanpassing van aanpalende wetgeving. Het uiteindelijke, volledige, wetsvoorstel en de bijbehorende toelichting zullen eveneens op een later moment via internetconsultatie ter consultatie worden aangeboden. Voor die consultatie wordt hierna de term 'formele consultatie' gebruikt, om deze te onderscheiden van de voorliggende preconsultatie.

Ook buiten deze preconsultatie is uw inbreng uiteraard zeer welkom.

Leeswijzer

In deze preconsultatie is per thema ofwel een voorontwerp van een conceptwettekst, ofwel een beschrijving opgenomen. Per thema wordt een toelichting gegeven en zijn er vragen opgenomen. Deze vragen zijn doorlopend genummerd. De toelichting is per thema bewust beknopt gehouden. In de formele consultatie van het wetsvoorstel zullen de onderwerpen in de memorie van toelichting uitgebreider worden toegelicht.

1. Uitbreiden bestuursrechtelijk toezicht naar nieuwe partijen

Sanctiemaatregelen leggen in veel gevallen beperkingen op aan de economische bewegingsvrijheid van gesanctioneerde personen en entiteiten binnen de Europese Unie. Het is daarbij aan eenieder om zich te houden aan de gebods- en verbodsbepalingen uit de sanctieverordeningen. Om de effectieve naleving en uitvoering van sanctiemaatregelen steviger te borgen, zet het kabinet in op uitbreiding van bestuursrechtelijk sanctiewettoezicht. Voor bepaalde financiële instellingen, trustkantoren en aanbieders van cryptodiensten is reeds voorzien in bestuursrechtelijk sanctiewettoezicht, dat betrekking heeft op de controle van de administratieve organisatie en interne controle (hierna: de

bedrijfsvoering).⁴ In de loop der jaren is het aantal sanctiemaatregelen (van niet-financiële aard) sterk gegroeid waardoor meer partijen risico's lopen op het schenden van sanctiemaatregelen, bijv. door zelf in strijd te handelen met gebods- en verbodsbepalingen of door derden te faciliteren om sancties te omzeilen.

De partijen waarvoor uitbreiding wordt voorzien zijn die partijen die een belangrijke spilfunctie vervullen in het economische verkeer, omdat zij het bijvoorbeeld mogelijk maken dat overeenkomsten tot stand komen, transacties worden uitgevoerd of rechtspersonen worden opgericht. Leidend uitgangspunt is om het toezicht uit te breiden naar groepen die gezien de aard van hun activiteiten een hoger risico lopen op het schenden van de geldende sanctiemaatregelen en het faciliteren daarvan en daarom hun bedrijfsvoering moeten inrichten om dit risico te beheersen.

Bij de uitbreiding naar nieuwe partijen is daarom het vertrekpunt om de groep instellingen die onder het huidige sanctiewettoezicht vallen,⁵ uit te breiden met de groepen die onder de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) vallen.⁶

Zie bijlage I voor een overzicht van de instellingen onder de Sanctiewet en de Wwft.

Vraag 1.

Behoeft de lijst van partijen die onder Wwft-toezicht vallen en die het kabinet nu voor ogen heeft, uitbreiding of juist inperking? Dit gelet op i) de functie die de desbetreffende partijen in het economisch verkeer hebben en ii) het risico op het schenden van sanctiemaatregelen of het faciliteren daarvan.

Voor nieuwe partijen die onder sanctiewettoezicht zullen vallen, is tevens passend toezicht nodig en zullen toezichthouders moeten worden aangewezen en geëquipeerd. Dit wordt momenteel uitgewerkt en er wordt, waar mogelijk, aansluiting gezocht bij toezichthouders die reeds zijn belast met het toezicht op de Wwft.

2. Moderniseren van het huidige bestuursrechtelijk toezicht ten aanzien van de regels m.b.t. de bedrijfsvoering op bestaande en nieuwe partijen en doorbreken geheimhoudingsplicht

In samenhang met de hierboven besproken voorgenomen uitbreiding van het bestuursrechtelijke sanctiewettoezicht naar nieuwe partijen, is het kabinet voornemens om de toepasselijke normen voor de partijen die onder toezicht (komen te) vallen te moderniseren. Ook hierbij wordt, waar mogelijk, aansluiting gezocht bij de Wwft om ervoor te zorgen dat de inspanningen die instellingen binnen dat kader verrichten, zoals het onderzoek naar de klant, ingezet kunnen worden voor de naleving van de Sanctiewet.

In bijlage II zijn conceptartikelen voor de gemoderniseerde Sanctiewet opgenomen. Voor verschillende onderdelen worden hieronder vragen gesteld.

Vraag 2.

Hoe beoordeelt u de uitvoerbaarheid en effectiviteit van de artikelen 1 t/m 3 over de administratieve organisatie en interne controle?

⁴ Zie artikel 10 van de Sanctiewet 1977 en de daarin opgenomen instellingen.

⁵ Artikel 10, tweede lid, van de Sanctiewet 1977.

⁶ Artikel 1a van de Wwft.

Vraag 3.

Acht u de onderdelen waar de opleiding op moet zien, in artikel 4, toereikend?

Vraag 4.

In het licht van artikel 5 betreffende het cliëntenonderzoek. Hoe beoordeelt u het:

- a) zoveel als mogelijk aansluiten bij het Wwft-cliëntenonderzoek?
- b) overnemen van de identificatie en verificatieverplichtingen zoals die gelden in de Wwft?
- c) uitoefenen van een voortdurende controle, in het tweede lid, onderdeel d?
- d) opnemen van het onderzoek naar de incidentele transactie in het derde lid, onderdeel b? Zou het wenselijk zijn om hier een (ander) drempelbedrag te hanteren dan in de Wwft, zo ja welk?

Vraag 5.

Hoe beoordeelt u artikel 6 over het screenen van cliënten m.b.t.:

- a) de uitvoerbaarheid en effectiviteit?
- b) de frequentie van de screening van cliënten en het moment waarop dat zou moeten plaatsvinden?
- c) de groep personen die gescreend zouden moeten worden, zijn dit de juiste (bij de cliënt betrokken) partijen?

Achtergrond

Naast onderzoek en screening van cliënten is het zeer wenselijk dat instellingen onderzoek en screening verrichten naar bij de cliënt betrokken relaties en deze partijen screenen indien er sprake is van een verhoogd risico op het schenden van sancties of het faciliteren daarvan.

Vraag 6.

In welke gevallen zouden instellingen naast hun cliënten ook onderzoek moeten verrichten naar andere bij de cliënt betrokken partijen? Wat zijn daarbij eventuele denkbare situaties en risicofactoren waarmee rekening gehouden zou moeten worden?

Achtergrond

Om inzicht te krijgen in de (mate van) naleving van sanctiemaatregelen en om inzicht te krijgen in de omvang van de bevroren tegoeden en economische middelen zijn er reeds meldplichten ingericht (zie ook overkoepelende vraag 9).

Vraag 7.

- a) Welke verbeteringen ziet u ten aanzien van het huidige systeem van het melden van bevroren tegoeden en economische middelen?
- b) Ziet u meerwaarde in het creëren van een grondslag voor instellingen onder sanctiewettoezicht om (op laagdrempelige wijze) signalen van omzeiling van sancties bij een aangewezen autoriteit te melden? Waarom wel/niet?
- c) Zijn er andere zaken waarover gemeld zou moeten worden?

Vraag 8.

Onder verwijzing naar artikel 9 betreffende uitbesteding:

- a) Hoe kijkt u aan tegen de mogelijkheden van het uitbesteden van werkzaamheden?
- b) Welke mogelijke verruimingen en inperkingen zou u adviseren?
- c) Hoe kijkt u naar beperkingen op het kunnen uitbesteden naar derden in landen waar sancties gelden of een hoog risico is op het overtreden van sancties?

2.1 Grondslagen voor het gebruik van het UBO-register (uiteindelijke belanghebbende)

Om te weten of een rechtspersoon of juridische constructie onder sancties valt, moeten instellingen weten wie de uiteindelijke belanghebbenden zijn van hun cliënt. Indien een rechtspersoon of juridische constructie voor meer dan 50 procent eigendom is of gecontroleerd wordt door gesanctioneerde personen, valt deze rechtspersoon of juridische constructie zelfstandig ook onder sancties. Om instellingen te assisteren bij het verrichten van dit onderzoek wordt een grondslag gecreëerd zodat zij die een poortwachtersfunctie vervullen bij de sanctienaleving toegang hebben tot de informatie uit de UBO-registers. Deze grondslag is op dit moment voorzien in de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers dat tot 28 juni 2023 ter consultatie voorlag.⁷

2.2 Geheimhoudingsplichten

Het inregelen van bestuursrechtelijk toezicht en het kunnen delen van informatie aan de sanctiewettoezichthouder vereist dat de geheimhoudingsplicht die nu geldt, bijv. t.a.v. advocaten en notarissen, wordt doorbroken ten behoeve van een eventuele meldplicht en het toezicht op de naleving van sancties. Het doorbreken van geheimhoudingsplichten voor advocaten en notarissen is in EU-verband op verordeningniveau geregeld ten aanzien van de Ruslandsancties.⁸ Voor de goede orde wordt opgemerkt dat de juridische dienstverlening die noodzakelijk is voor de verdediging of vertegenwoordiging van een gesanctioneerde (rechts)persoon of verbonden (rechts)persoon in het kader van of in verband met een rechtsgeding, daaronder begrepen de juridische dienstverlening die noodzakelijk is voor het bepalen van de rechtspositie of voor het instellen of vermijden van een rechtsgeding buiten het verbod van de EU-verordening valt en daarmee ook buiten de meldplicht. Om een goede naleving van de sanctiewet- en regelgeving te borgen zouden er geen belemmeringen mogen zijn om informatie uit te kunnen wisselen met de bevoegde autoriteit. Het verdient overigens de opmerking dat er een precedent bestaat ten aanzien van het doorbreken van de geheimhoudingsplicht van bepaalde groepen ten behoeve van de naleving van bepaalde verplichtingen in de Wwft.⁹

3. Meldplichten

De Europese sanctieverordeningen en nationale sanctieregelgeving bevatten diverse meldplichten. Deze meldplichten gaan bijvoorbeeld over bevroren tegoeden en economische middelen, deposito's en oliecontracten.

Zo geldt op grond van de huidige nationale regelgeving dat indien een financiële instelling constateert dat de identiteit van een relatie overeenkomt met een gesanctioneerde (rechts)persoon of entiteit, de instelling dit dient te melden aan de toezichthouder (op dit moment zijn dat AFM en DNB).¹⁰ Financiële instellingen melden ook bevroren tegoeden bij AFM en DNB en deze zetten deze meldingen door naar het ministerie van Financiën, dat de (geaggregeerde) informatie aanlevert bij de Europese Commissie. Het uitbreiden van bestuursrechtelijk toezicht naar nieuwe partijen zal met zich meebrengen dat meer partijen zich aan de meldplicht die nu voor financiële instellingen geldt moeten houden, waarbij ook bepaald zal worden welke gegevens aan wie moet worden gemeld.

---

⁷ Zie hierover: [Overheid.nl | Consultatie Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers \(internetconsultatie.nl\)](https://overheid.nl/consultatie/wijzigingswet-beperking-toegang-ubo-registers).

⁸ Artikel 8, eerste lid, van de Verordening (EU) 2022/1273 van de Raad van 21 juli 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 269/2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen.

⁹ Zie artikel 10c, derde lid; artikel 18a en artikel 25 van de Wwft.

¹⁰ Artikel 3 Regeling toezicht Sanctiewet 1977.

Verder kent de Europese sanctieregelgeving een verplichting voor (rechts)personen op de sanctielijst (ten aanzien van Ruslandsancties) om al hun tegoeden en economische middelen per lidstaat te melden bij bevoegde autoriteiten in lidstaten, waarbij de lidstaat deze meldingen vervolgens rapporteert aan de Europese Commissie. In Nederland is momenteel gekozen voor een structuur van vijf decentrale meldpunten bij de Ministeries van Financiën, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken en Klimaat, Onderwijs Cultuur en Wetenschap en Infrastructuur en Waterstaat. Deze ministeries fungeren als eerste contactpunt binnen hun eigen beleidsterrein en zetten meldingen door naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor rapportage aan de Europese Commissie.

Momenteel wordt gekeken naar de effectiviteit van de diverse meldsystemen. Daarbij wordt ook gekeken in welke gevallen centraliseren van de meldplichten meerwaarde biedt.

Vraag 9.

- a) Hoe kijkt u aan tegen de effectiviteit van de huidige meldsystemen?¹¹
- b) Hoe kijkt u aan tegen het idee van het centraliseren van de meldplichten? In welke gevallen en onder welke omstandigheden zou een centraal meldpunt volgens u van meerwaarde zijn?

4. Bestuursrechtelijke handhaving van sanctieschendingen

In de hoofdlijnenbrief is aangekondigd dat het kabinet voornemens is om nader te onderzoeken of en in welke gevallen, in aanvulling op de strafrechtelijke handhaving van schendingen van sanctieregelingen, ook voorzien zou moeten worden in bestuursrechtelijke handhaving van schendingen. De redenering hiervoor is dat bestuursrechtelijke handhaving een waardevolle aanvulling is in gevallen waarbij bestuursrechtelijke handhaving passender is gezien de aard en ernst van de schendingen van EU-sanctienormen.

Het resultaat van bovengenoemd onderzoek is dat uitsluitend strafrechtelijke handhaving niet in alle gevallen de aangewezen weg is voor effectief maatwerk in de handhaving van EU-sanctienormen. De afweging om strafrechtelijk tot vervolging over te gaan is een wezenlijk andere dan de afweging om bestuursrechtelijk handhavend op te treden. Het strafrecht dient ook ten aanzien van handhaving van sanctieschendingen een ultimatum remedium te zijn. Aanvullende bestuursrechtelijke handhaving zal daarom mogelijk worden gemaakt voor bepaalde schendingen. Daarbij zal een, zo veel als mogelijk, flexibel systeem worden gehanteerd dat rekening houdt met toekomstige sanctieregels. De verdere uitwerking zal volgen in de formele consultatie.

5. Beheer en bewind van (langdurig) bevroren tegoeden en economische middelen

Ondernemingen in Nederland kunnen (indirect) worden geraakt door sancties, indien de uiteindelijke eigenaar wordt gesanctioneerd. Daarbij bestaat het risico dat de onderneming in economisch isolement raakt, hetgeen kan leiden tot economische schade en ongewenste maatschappelijke gevolgen. Daarnaast kan ook het (langdurig) bevroren van bezit in Nederland, zoals vlieg- en vaartuigen en vastgoed tot praktische, financiële en maatschappelijke problemen leiden. In het rapport van de nationaal coördinator sanctienaleving en handhaving is aanbevolen om uit te zoeken of de overheid hier een regeling voor zou kunnen maken.

Voorgesteld wordt om de ongewenste gevolgen van een bevroering in Nederland op te vangen door overheidsingrijpen bij een onderneming, wanneer naleving van sancties tot uitzonderlijke economische en maatschappelijke impact leidt en/of indien schending (bijv. omzeiling) van sancties dreigt door een (indirect) gesanctioneerde onderneming. Bij de eerste situatie kan dit ingrijpen gericht

---

¹¹ Breder dan het melden van bevroeringen. Zie vraag 7 voor specifieke vragen.

zijn op het doorbreken van het economisch isolement van een maatschappelijk relevante onderneming door te zorgen dat de gesanctioneerde moederentiteit of personen geen controle meer kunnen uitoefenen over die onderneming, waardoor die onderneming niet langer onder sancties valt. Bij de tweede situatie kan dit ingrijpen zijn gericht op het controleren van betrokken ondernemingen om schending van sancties te voorkomen. Dergelijk ingrijpen kan ook dienen voor het beheersen van de beschreven risico's gerelateerd aan beheren van langdurig bevroren bezit in Nederland.

De oplossingsrichting die nader is uitgewerkt, is het aanstellen van een bewindvoerder en een beheerconstructie (overname) bij ondernemingen. In bijlage III zijn conceptartikelen opgenomen.

Vraag 10.

Hoe kijkt u naar de mogelijkheid van het aanstellen van een beheerder/bewindvoerder bij rechtspersonen?

Vraag 11.

Hoe kijkt u naar de mogelijkheid van het aanstellen van een beheerder/bewindvoerder bij rechtspersonen op eigen verzoek van de rechtspersoon?

Vraag 12.

Hoe kijkt u naar de mogelijkheid van het aanstellen beheerder/bewindvoerder bij registergoederen (bijv. vastgoed, vliegtuigen en vaartuigen)?

Vraag 13.

Hoe beziet u de balans tussen enerzijds de versterking van de uitvoerbaarheid en effectiviteit van sancties via beheer en bewind en anderzijds de proportionaliteit van de inbreuk op het eigendomsrecht die deze systematiek met zich brengt?

6. Aantekeningen in registers

De uitgebreide inzet van het sanctie-instrument heeft de noodzaak doen inzien om het voor bepaalde registers mogelijk te maken een link met sancties te kunnen aangeven. Deze noodzaak laat zich vooral sterk voelen ingeval van beperkende maatregelen waarbij er sprake is van een verplichte bevrozing van tegoeden en economische middelen.¹² In relatie tot de Rusland- en Belarussancties is in de betreffende sanctieregelingen de bevoegdheid gecreëerd om aantekeningen te plaatsen in het Handelsregister en het Octrooiregister als er een relatie ligt met gesanctioneerde entiteiten en personen, en in de kadastrale registraties als er sprake is van bevroren registergoederen. Deze bevoegdheid is op dit moment beperkt tot de Ruslandsancties, waardoor het plaatsen van aantekeningen in deze registers in het kader van andere sancties niet mogelijk is. Het kabinet beoogt deze aantekenbevoegdheden te verankeren in de Sanctiewet en daarbij uit te breiden naar een groter aantal registers. De bevoegdheid zal van toepassing zijn op alle sanctieregimes en daarmee toekomstbestendig.

Het plaatsen van een aantekening in een register draagt bij aan de mogelijkheid voor burgers, toezichthouders en partijen met een spilfunctie zoals notarissen zicht te houden op welke ondernemingen, registergoederen en andere economische middelen die in registers zijn

---

¹² Zie bijv. Verordening (EU) nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen.

geregistreerd, verbonden zijn (direct of indirect) met krachtens door de EU vastgestelde beperkende maatregelen jegens natuurlijke personen, rechtspersonen en entiteiten.¹³ Dit stelt hen in staat om geldende sancties beter na te leven en bevordert sanctienaleving in den brede.

Het inzichtelijk maken van een mogelijke link met sancties vereist een aantekenbevoegdheid voor een aantal openbare registers. Dit houdt in dat er voor deze registers een aantekenbevoegdheid gecreëerd dient te worden. Daarbij denkt het kabinet op dit moment aan de volgende registers:

- het Handelsregister (incl. UBO);¹⁴
- het Kadaster;¹⁵
- het Register ruimtevoorwerpen;
- het Nederlands rassenregister;
- het Kentekenregister, en;
- het Octrooiregister.¹⁶

Wat deze registers gemeen hebben is dat de daarin opgenomen gegevens van belang zijn om te voorkomen dat burgers en bedrijven indirect zaken doen met personen of bedrijven die op een sanctielijst staan. Dat kan namelijk het geval zijn wanneer een burger of bedrijf 'economische middelen' ter beschikking stelt aan personen op de sanctielijst of bedrijven die eigendom zijn of onder zeggenschap staan van personen of bedrijven op de sanctielijst.

Het Handelsregister speelt daarbij een overkoepelende rol, gezien het tot doel heeft om de rechtszekerheid in het economisch verkeer te bevorderen en gegevens van algemene, feitelijke aard te verstrekken omtrent de samenstelling van ondernemingen en rechtspersonen.¹⁷

Een aantekening in het Kadaster is van belang, zodat het voor de gebruikers van het Kadaster duidelijk is wanneer een registergoed bevroren is. Ook draagt het Kadaster zorg voor vergelijking van personen en entiteiten op de sanctielijst met personen en entiteiten in de Basisregistratie Kadaster (BRK) en plaatst in het geval van een match een aantekening, zodat het voor elke notaris duidelijk is aan welke transacties geen medewerking mag worden verleend.

Het Register ruimtevoorwerpen, het Nederlands rassenregister, het Kentekenregister en het Octrooiregister hebben gemeen dat zij gegevens bevatten over 'economische middelen' die een aanzienlijke waarde kunnen hebben. Economische middelen zijn activa van enigerlei aard, materieel of immaterieel, roerend of onroerend, die geen tegoeden zijn, maar kunnen worden gebruikt om tegoeden, goederen of diensten te verkrijgen.¹⁸ Bevriezing van economische middelen is erop gericht om te voorkomen dat deze worden gebruikt om op enigerlei wijze tegoeden, goederen of diensten te

---

¹³ Het verdient daarbij de opmerking dat een aantekening een aanvullende actie is om breder inzichtelijk te maken dat er sprake is van sanctionering. Het al dan niet aanwezig zijn van een aantekening ontslaat marktpartijen niet van de verplichting om zich te houden aan de sanctiewet- en regelgeving en zelf onderzoek te doen.

¹⁴ Hieronder valt ook het UBO-register; het Handelsregister heeft ook tot doel om uiteindelijk belanghebbenden (*ultimate beneficial owners*; UBOs) te registreren ter voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering (Artikel 2, onder d, van de Handelsregisterwet 2007). NB. het UBO-trustregister is afzonderlijk vormgegeven en staat los van het Handelsregister.

¹⁵ Bij het Handelsregister en het Kadaster betreft het de verbreding van de bestaande mogelijkheden tot aantekening in het kader van de Rusland- en Belarussancties naar alle sanctieregimes.

¹⁶ Het mogelijk maken van een aantekenbevoegdheid in het Octrooiregister vergt aanpassing van de Rijksoctrooiwet 1995. Omdat de Rijksoctrooiwet 1995 een Rijkswet is, kan deze niet via de reguliere wetsprocedure worden aangepast. Dit vraagt derhalve om een afzonderlijk Rijkswetstraject. Het betreft hier de verbreding van bestaande mogelijkheden tot aantekening in het kader van de Rusland- en Belarussancties naar alle sanctieregimes.

¹⁷ Artikel 2, onder a en b, van de Handelsregisterwet 2007.

¹⁸ Deze terminologie wordt in verscheidene sanctieregimes gebruikt. Zie bijvoorbeeld Verordening (EU) nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen.

verkrijgen. Met de voorlopige keuze voor deze registers zet het kabinet in op die economische middelen waarvan het vanwege hun waarde van het grootste belang is dat zij niet te gelde kunnen worden gemaakt wanneer zij onderwerp zijn van sancties.

De inzet is daarbij om overkoepelend in het wetsvoorstel de verplichting te regelen voor de ministers die het aangaat, zelfstandige bestuursorganen, en toezichthouders om, indien zij daarover beschikken, informatie over een gesanctioneerde natuurlijke persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam en het daaraan gerelateerde voorwerp van de registratie in een register door te geven aan de beheerder van dat register. Daarmee worden de beheerders van de registers in staat gesteld de bevoegdheid uit te oefenen om een aantekening te plaatsen bij het voorwerp van de registratie en de daarmee samenhangende en geregistreerde informatie.

Bijlage IV bevat concept artikelen, de onderstaande vragen hebben hier betrekking op.

Vraag 14.

Zijn aantekeningen in registers in uw optiek een geschikt middel om de publieke kenbaarheid van sanctiemaatregelen te vergroten? Heeft u ideeën voor een alternatief of aanvullend middel?

Vraag 15.

Zijn de nu geïdentificeerde registers voldoende uitputtend om de publieke kenbaarheid van sanctiemaatregelen te vergroten?

Bijlage I: overzicht instellingen onder de Sanctiewet 1977 en Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Huidige instellingen artikel 10, tweede lid, van de Sanctiewet 1977. Dit is een versimpelde weergave, zie voor details het betreffende artikel.		
Artikel 10 lidnummer	Groep	Omschrijving
2a, b, c & d	Banken & Andere financiële ondernemingen	Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van bank mogen uitoefenen Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland rechten van deelneming in een beleggingsinstelling mogen aanbieden of beheerder van een beleggingsinstelling mogen zijn Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van wisselinstelling mogen uitoefenen Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland beleggingsdiensten mogen verlenen
2e	Pensioenfondsen	Bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet en de beroepspensioenfondsen, bedoeld in artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling
2f	Verzekeraars	Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van verzekeraar mogen uitoefenen
2g	Notarieel pensioenfonds	Bedoeld in artikel 4 van de Wet tot invoering van een leeftijdsgrens voor het notarisambt en oprichting van een notarieel pensioenfonds
2h	Trustkantoren	Die zijn ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet toezicht trustkantoren 2018
2i	EGI	Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van elektronischgeldinstelling mogen uitoefenen
2j	Betaaldienstverleners	Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van betaaldienstverlener mogen uitoefenen
2k	ICBE	Die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland rechten van deelneming in een icbe mogen aanbieden of beheerder van een icbe mogen zijn
2l & 2m	Aanbieders crypto-diensten	Die ingevolge de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta mogen aanbieden

Huidige instellingen artikel 1a van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. Gekleurde rijen zijn de instellingen die (nog) niet onder Sw-toezicht vallen. ¹⁹ Dit is een versimpelde weergave, zie voor details het betreffende artikel.		
Artikel 1a lidnummer	Groep	Omschrijving
1 & 2	Banken	Banken zoals gedefinieerd in Artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht.
3	Andere financiële ondernemingen	Deze omvatten een reeks bedrijven, zoals die verrichten bepaalde soorten werkzaamheden (zoals in bijlage I bij de richtlijn kapitaalvereisten), beleggingsondernemingen, elektronischgeldinstellingen, wisselinstellingen, levensverzekeraars, icbe's, financiële

¹⁹ Niet van toepassing op: 1) financiële dienstverleners als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht voor zover deze bemiddelen in levensverzekeringen. 2) degenen die, geen bank zijnde, in hoofdzaak hun bedrijf maken van het verrichten van een of meer van de werkzaamheden opgenomen onder de punten 2, 3, 5, 6, 9, 10, 12 en 14 van bijlage I bij de richtlijn kapitaalvereisten. 3) Deze instellingen staan (nog) niet onder Sw-toezicht.

		dienstverleners, betaaldienstagenten, en bijkantoren in Nederland van andere financiële ondernemingen met zetel buiten Nederland.
4a	Belastingadviseurs	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die als belastingadviseur zelfstandig onafhankelijk beroepsactiviteiten uitoefenen.
4b	Accountants	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die als externe registeraccountant of externe accountant-administratieconsulent zelfstandig onafhankelijk beroepsactiviteiten uitoefenen.
4c	Advocaten	Advocaten die advies geven of bijstand verlenen bij verschillende zaken zoals het kopen of verkopen van registergoederen, het beheren van geld of waarden, het oprichten of beheren van vennootschappen, en andere soortgelijke activiteiten.
4d	Notarissen	Notarissen die advies geven of bijstand verlenen bij verschillende zaken zoals het kopen of verkopen van registergoederen, het beheren van geld of waarden, het oprichten of beheren van vennootschappen, en andere soortgelijke activiteiten.
4e	Juridische beroepsgroepen	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die in de uitoefening van een aan dat van advocaat, notaris, toegevoegd notaris of kandidaat-notaris gelijksoortig juridisch beroep of bedrijf de in onderdeel c of d genoemde werkzaamheden verrichten.
4f	Trustkantoren	Trustkantoren zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet toezicht trustkantoren 2018.
4g	Adres- of postadresverstrekkers	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig een adres of postadres ter beschikking stellen.
4h	Bemiddelaars in onroerend goed	Personen of bedrijven die beroeps- of bedrijfsmatig bemiddelen bij het tot stand brengen en het sluiten van overeenkomsten inzake onroerende zaken.
4i	Kopers of verkopers van goederen	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig handelen als koper of verkoper van goederen.
4j & 4k	Bemiddelaars bij de totstandkoming van overeenkomsten in zake voertuigen, schepen, kunstvoorwerpen, antiques, edelstenen of metalen	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig bemiddelen bij het tot stand brengen en sluiten van overeenkomsten inzake voertuigen, schepen, kunstvoorwerpen, antiques, edelstenen of metalen.
4l & 4m	Aanbieders cryptodiensten	Aanbieders van bewaarportemonnees en aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta.
4n	Exploitanten van kansspelen	Bedrijven of individuen die gok- of kansspelen organiseren.
4o	Taxateurs	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig taxaties van onroerend goed uitvoeren.
4p	Pandhuizen	Natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig leningen verstrekken op onderpand van roerende zaken.

Bijlage II: concept bepalingen betreffende de bedrijfsprocessen van instellingen en het melden door instellingen

HOOFDSTUK X. Bepalingen betreffende de bedrijfsprocessen van instellingen en het melden door instellingen

Toelichting:

Op grond van het huidige artikel 10, tweede lid, van de Sanctiewet 1977 is voorzien in sanctietoezicht op bepaalde financiële instellingen, trustkantoren en aanbieders van cryptodiensten. De instellingen die onder dit toezicht vallen zijn gehouden aan de voorschriften die op dit moment zijn opgenomen in de Regeling toezicht Sanctiewet 1977. Met de modernisering van het sanctiestelsel wordt beoogd het aantal instellingen dat onder dit toezicht valt uit te breiden. Daarnaast wordt beoogd de voorschriften die voor deze instellingen (gaan) gelden te verduidelijken, te moderniseren en zoveel mogelijk te verankeren in de Sanctiewet. Dit hoofdstuk strekt daartoe. De voorgestelde artikelen zijn voorzien van beknopte toelichtingen.

*Niet alle artikelen staan nu opgenomen. Voor sommige onderdelen stellen wij u meer algemene vragen. **Het onderstaande is uitdrukkelijk werk in uitvoering.***

§ 1. Administratieve organisatie en interne controle

Artikel 1. Risico-inschatting

1. Een instelling treft maatregelen om haar risico's op het overtreden van sanctiemaatregelen dan wel het faciliteren daarvan, vast te stellen en te beoordelen, waarbij de maatregelen in verhouding staan tot de aard en de omvang van de instelling.
2. Bij het vaststellen en beoordelen van de risico's, houdt de instelling in ieder geval rekening met de geldende sanctiemaatregelen en de risicofactoren die verband houden met het type cliënt, product, dienst, transactie en leveringskanaal en met landen of geografische gebieden.
3. Een instelling legt de resultaten van het vaststellen en beoordelen van haar risico's vast, houdt deze actueel en verstrekt deze resultaten desgevraagd aan de toezichthoudende autoriteit.
4. De toezichthoudende autoriteit kan ontheffing verlenen van het eerste tot en met derde lid, indien de instelling behoort tot een sector waarvan de inherente specifieke risico's op het overtreden van sanctiemaatregelen dan wel het faciliteren daarvan duidelijk en inzichtelijk zijn.

Toelichting:

Dit artikel verplicht instellingen tot het vaststellen en beoordelen van haar risico's op het overtreden dan wel het faciliteren van overtredingen van sanctiemaatregelen. Aansluiting is gezocht bij artikel 2b van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). De risicovaststelling vormt het uitgangspunt voor de gedragslijnen, procedures en maatregelen waar de instelling op grond van het voorgestelde artikel 2 over dient te beschikken.

Artikel 2. Gedragslijnen, procedures en maatregelen

1. Een instelling beschikt over schriftelijk vastgelegde gedragslijnen, procedures en maatregelen om de vastgestelde risico's, bedoeld in artikel 1, te beperken en effectief te beheersen.
2. De gedragslijnen, procedures en maatregelen zijn evenredig aan de aard en de omvang van de instelling en hebben ten minste betrekking op de naleving van de bepalingen in dit hoofdstuk.

3. Een instelling draagt zorg voor een systematische toetsing van de gedragslijnen, procedures en maatregelen en draagt waar nodig zorg voor een bijstelling hiervan.
4. De gedragslijnen, procedures en maatregelen behoeven de goedkeuring van de personen die het dagelijks beleid van een instelling toepassen.
5. Een instelling draagt zorg voor een effectieve toepassing van de gedragslijnen, procedures en maatregelen.

Toelichting:

Op grond van dit artikel dient een instelling te beschikken over schriftelijke vastgelegde gedragslijnen, procedures en maatregelen om de door haar vastgestelde risico's op het overtreden dan wel faciliteren van overtredingen van sanctiemaatregelen effectief te beheersen. De gedragslijnen, procedures en maatregelen dienen evenredig te zijn aan de aard en omvang van de instelling. Aansluiting is gezocht bij artikel 2c van de Wwft. In het vijfde lid is uitdrukkelijk vastgelegd dat de instelling zorgdraagt voor een effectieve toepassing van de gedragslijnen, procedures en maatregelen.

Artikel 3. Dagelijks beleid, compliancefunctie en auditfunctie

1. Indien het dagelijks beleid van een instelling wordt bepaald door twee of meer personen, wijst een instelling één van de personen die het dagelijks beleid van de instelling bepalen aan die is belast met de verantwoordelijkheid voor de naleving door de instelling van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde regels.
2. Voor zover passend bij de aard en omvang van de instelling, beschikt een instelling over een onafhankelijke en effectieve compliancefunctie.
3. De compliancefunctie is gericht op het controleren van de naleving van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde regels en de interne regels die de instelling ter naleving daarvan heeft opgesteld.
4. Indien van toepassing en voor zover passend bij de aard en de omvang van de instelling, draagt een instelling er zorg voor dat op onafhankelijke wijze een auditfunctie wordt uitgeoefend ten aanzien van haar werkzaamheden. De auditfunctie controleert de naleving door een instelling van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde regels en de uitoefening van de compliancefunctie.

Toelichting:

Het eerste lid regelt dat een instelling één dagelijks beleidsbepaler aanwijst indien zij beschikt over twee of meer beleidsbepalers. De aangewezen beleidsbepaler kan worden beschouwd als de "portefeuillehouder" van de Sanctiewet. Het inrichten van een compliancefunctie is verplicht voor zover passend bij de aard en omvang van de instelling. Hetzelfde geldt voor de uitoefening van een auditfunctie. Voor dit artikel is aansluiting gezocht bij artikel 2d van de Wwft.

Artikel 4. Opleiding

Een instelling draagt er zorg voor dat haar werknemers en de dagelijks beleidsbepalers, voor zover relevant voor de uitoefening van hun taken en rekening houdend met de risico's, aard en omvang van de instelling, worden doorgelicht, bekend zijn met de bepalingen van deze wet en periodiek opleidingen genieten die hen in staat stellen overtredingen van sanctiemaatregelen te identificeren, en het onderzoek en de screening, bedoeld in paragraaf 3, en de meldplichten, bedoeld in paragraaf 4, goed en volledig uit te voeren.

Toelichting:

Opleidingen zijn van belang om te borgen dat er binnen instellingen voldoende kennis is over de (naleving) van sanctiemaatregelen en de voorschriften in dit hoofdstuk. Voor de inhoud van het artikel is aansluiting gezocht bij artikel 35 van de Wwft.

§ 3. Onderzoek en screening

§ 3.1 Onderzoek

Artikel 5. Cliëntenonderzoek

1. Een instelling verricht ter voorkoming van overtredingen van sanctiemaatregelen dan wel het faciliteren daarvan, een cliëntenonderzoek.
2. Het cliëntenonderzoek stelt de instelling in staat om:
  - a. de cliënt te identificeren en diens identiteit te verifiëren;
  - b. de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt te identificeren en redelijke maatregelen te nemen om zijn identiteit te verifiëren, indien de cliënt een rechtspersoon is, redelijke maatregelen te nemen om inzicht te verwerven in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt, en indien de uiteindelijk belanghebbende lid is van het hoger leidinggevend personeel, noodzakelijke redelijke maatregelen te nemen om de identiteit te verifiëren van de natuurlijke persoon die lid is van het hoger leidinggevend personeel, waarbij de genomen maatregelen en de ondervonden moeilijkheden tijdens het verificatieproces worden vastgelegd;
  - c. het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen;
  - d. een voortdurende controle op de zakelijke relatie uit te oefenen, teneinde te verzekeren dat deze overeenkomt met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en diens risicoprofiel;
  - e. vast te stellen of de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt daartoe bevoegd is en in voorkomend geval de natuurlijke persoon te identificeren en diens identiteit te verifiëren;
  - f. redelijke maatregelen te nemen om te verifiëren of de cliënt ten behoeve van zichzelf optreedt dan wel ten behoeve van een derde.
3. Een instelling verricht het cliëntenonderzoek telkens in de volgende gevallen:
  - a. indien zij in of vanuit Nederland een zakelijke relatie aangaat;
  - b. indien zij in of vanuit Nederland een incidentele transactie verricht ten behoeve van de cliënt van ten minste [€ PM], of twee of meer transacties waartussen een verband bestaat met een gezamenlijke waarde van ten minste [€ PM];
  - c. indien er indicaties zijn dat de cliënt betrokken is bij overtredingen van sanctiemaatregelen;
  - d. indien zij twijfelt aan de juistheid of volledigheid van eerder verkregen gegevens van de cliënt;
  - e. indien het risico van betrokkenheid van een bestaande cliënt bij overtredingen van sanctiemaatregelen daartoe aanleiding geeft;
  - f. indien er, gelet op de staat waarin een cliënt woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft, een verhoogd risico op het overtreden van sanctiemaatregelen bestaat.
4. Een instelling stemt het cliëntenonderzoek aantoonbaar af op de risicogevoeligheid voor het overtreden van sanctiemaatregelen dan wel het faciliteren daarvan.
5. De instelling kan gebruik maken van de gegevens die voortvloeien uit het cliëntenonderzoek, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.
6. Een instelling neemt redelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat de gegevens die ingevolge het tweede, zevende en achtste lid zijn verzameld, actueel gehouden worden. De gegevens worden in ieder geval geactualiseerd indien relevante omstandigheden van de cliënt veranderen die nodig zijn voor een effectieve screening als bedoeld in artikel 6.
7. Indien een cliënt handelt als trustee van een trust of ten behoeve van een andere juridische constructie strekt het cliëntenonderzoek zich tevens uit tot de trust of juridische constructie, met overeenkomstige toepassing van de maatregelen, bedoeld in het tweede lid. Het cliëntenonderzoek stelt de instelling in dat geval eveneens in staat om vast te stellen of de cliënt bevoegd is op te treden als trustee van een trust of ten behoeve van een andere juridische constructie.
8. Indien een cliënt optreedt als venoot van een personenvennootschap strekt het cliëntenonderzoek zich tevens uit tot de personenvennootschap, met overeenkomstige toepassing

van de maatregelen, bedoeld in het tweede lid. Het cliëntenonderzoek stelt de instelling in dat geval eveneens in staat om vast te stellen of de natuurlijke persoon die de vennoten in de personenvennootschap vertegenwoordigt daartoe bevoegd is en, in voorkomend geval, om die persoon te identificeren en diens identiteit te verifiëren.

9. In dit artikel wordt verstaan onder personenvennootschap: een maatschap als bedoeld in artikel 1655 van boek 7A van het Burgerlijk Wetboek, een vennootschap onder firma als bedoeld in artikel 16 van het Wetboek van Koophandel en een commanditaire vennootschap als bedoeld in artikel 19 van het Wetboek van Koophandel, alsmede een maatschap of vennootschap naar buitenlands recht die met een van deze rechtsvormen vergelijkbaar is.

10. [PM]

Toelichting:

Voor de inhoud van dit artikel is aansluiting gezocht bij het cliëntenonderzoek uit artikel 3 van de Wwft. In het tweede lid is de inhoud van het onderzoek uitgeschreven, dat wil zeggen de resultaatsverplichtingen die moeten worden behaald (vgl. artikel 3, tweede lid, Wwft). Het derde lid omschrijft de momenten waarop het cliëntenonderzoek (telkens) moet plaatsvinden. Dat is in ieder geval bij het aangaan van de zakelijke relatie, en vervolgens op de in de onderdelen b tot en met f voorgeschreven momenten. Voor instellingen die ook onder de Wwft vallen zullen de voorgestelde bepalingen weinig tot geen extra verplichtingen met zich brengen, gelet op de overeenkomsten tussen artikel 3 van de Wwft en het voorgestelde artikel. De gegevens die voortvloeien uit het cliëntenonderzoek uit de Wwft kunnen ook gebruikt worden voor het cliëntenonderzoek op grond van het voorgestelde artikel. Daarbij is wel van belang dat de momenten waarop het cliëntenonderzoek opnieuw moet worden verricht kunnen verschillen, omdat deze momenten mede afhankelijk zijn van de risico's ten aanzien van witwassen (in geval van de Wwft) en de risico's op het overtreden van sanctiemaatregelen, en deze risico's niet een op een gelijk zijn.

Het cliëntenonderzoek vormt de basis voor de screeningsverplichting die is opgenomen in artikel 6. De informatie die uit het onderzoek wordt verkregen is benodigd voor het verrichten van de voorgeschreven screening.

In de Wwft zijn diverse uitzonderingen en specificeringen opgenomen ten aanzien van het cliëntenonderzoek. Beoordeeld wordt nog welke onderdelen ook op zijn plaats zijn in het kader van de Sanctiewet.

§ 3.2 Screening

Artikel 6. Screening van cliënten

1. Een instelling screent of er een overeenkomst is tussen haar cliënt en natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel als bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, de tegoeden en economische middelen zijn bevroren die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van deze personen, entiteiten of lichamen.

2. De instelling screent tevens of er een overeenkomst is tussen de natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten en lichamen, bedoeld in het eerste lid, en, voor zover van toepassing:

- a. de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt;
- b. de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt;
- c. de derde ten behoeve waarvan de cliënt optreedt;
- d. de personenvennootschap en natuurlijke personen die de vennoten in de personenvennootschap vertegenwoordigt.

3. De screening vindt doorlopend plaats en wordt in ieder geval verricht op de momenten waarop het cliëntenonderzoek heeft plaatsgevonden. De instelling stemt de frequentie van de screening aantoonbaar af op de mate van waarschijnlijkheid dat er overeenkomsten als bedoeld in het eerste en tweede lid worden vastgesteld. Daarbij houdt de instelling rekening met de geldende sanctiemaatregelen en het type cliënt, product, dienst, transactie en leveringskanaal en met landen of geografische gebieden.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de frequentie van de screening, met inbegrip van de vastlegging van de uitvoering daarvan.

Toelichting:

Het voorgestelde artikel 6 bevat een screeningsverplichting voor instellingen. De screening is erop gericht om overeenkomsten vast te stellen tussen de cliënt en gesanctioneerde personen of entiteiten. Het eerste en tweede lid bevatten voorschriften over de entiteiten die moeten worden gescreend. Met als doel dat de instelling herkent wanneer het te maken heeft met een gesanctioneerde en zich aan de geldende sanctiemaatregel houdt, bijv. een bevrozing.

In het derde lid is bepaald met welke frequentie de screening dient plaats te vinden. Het vierde lid bevat een delegatiebepaling die het mogelijk maakt om bij lagere regelgeving nadere voorschriften te stellen.

Het eerste lid schrijft een screening voor van de cliënt zelf. Deze screening vindt altijd plaats. Het tweede lid bevat een verplichting tot het screenen van diegenen die op directe wijze met de cliënt verbonden zijn. In deze bepaling is de zinsnede "voor zover" opgenomen, omdat deze onderdelen niet ten aanzien van iedere cliënt van toepassing zullen zijn.

In het derde lid zijn voorschriften opgenomen over de frequentie waarmee de screening dient plaats te vinden. Uitgangspunt is dat de screening in ieder geval plaatsvindt op de momenten waarop het cliëntenonderzoek plaatsvindt. Dat is bij het aangaan van de zakelijke relatie (artikel 5, derde lid, onderdeel a), en vervolgens op de momenten waarop er aanleiding is tot het opnieuw uitvoeren van het cliëntenonderzoek (artikel 5, derde lid, onderdelen b tot en met f). In aanvulling daarop is voorgeschreven dat de frequentie van de screening wordt afgestemd op de mate van waarschijnlijkheid dat er overeenkomsten worden gevonden. In de bepaling zijn factoren vermeld waarmee daarbij in ieder geval rekening gehouden moet worden.

Het vierde lid bevat een delegatiebepaling die het mogelijk maakt om bij lagere regelgeving aanvullende eisen te stellen aan de frequentie, met inbegrip van de vastlegging van de wijze waarop daar uitvoering aan wordt gegeven.

§ 3.3 Onderzoek en screening bij hoog risico

Artikel 7. Nader onderzoek bij hoger risico

[PM artikel]

Artikel 8. Screening bij hoog risico

[PM artikel]

Toelichting:

Naast het onderzoeken en screenen van cliënten kan er aanleiding zijn tot het onderzoeken en screenen van (andere) relaties. Het gaat dan specifiek om relaties waarvan verwacht kan dan wel moet worden dat er een verhoogd risico is om een overeenkomst vast te stellen met een gesanctioneerde persoon of entiteit. Bezien wordt hoe hier het beste invulling aan kan worden

gegeven, welke factoren daarbij relevant zijn en hoe verstrekkend het te verrichte onderzoek zou moeten zijn.

§ 3.4 Verbod op aangaan van zakelijke relatie

Artikel X. Verbod op aangaan van zakelijke relatie

Toelichting:

Overwogen wordt een regeling vast te stellen die vergelijkbaar is met (relevante onderdelen van) artikel 5 van de Wwft. Daarbij worden ook de voorschriften uit artikel 4 van de Wwft betrokken. Het ministerie verwelkomt input over de wenselijkheid, uitvoerbaarheid en effectiviteit van een dergelijk mogelijk verbod.

§ 4. Meldingen door instellingen

Toelichting:

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar de vragen in het consultatiedocument (paragraaf 2, vraag 7).

§ 5. Uitbesteding

Artikel 9. Uitbesteding

1. Een instelling kan de werkzaamheden, bedoeld in de paragrafen 3 en 4, laten verrichten door een derde in het kader van een uitbesteding- of agentuurovereenkomst, onverminderd haar verplichting om te voldoen aan de bij of krachtens die paragrafen gestelde regels.
2. De instelling draagt er zorg voor dat deze derde de regels naleeft die ten aanzien van de uitbestede werkzaamheden bij of krachtens dit hoofdstuk op de uitbestedende instelling van toepassing zijn.
3. De instelling gaat niet over tot het uitbesteden van werkzaamheden indien:
  - a. de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van deze wet;
  - b. de uitbesteding afbreuk doet aan de kwaliteit van haar onafhankelijke interne toetsing;
  - c. [PM];
  - d. [PM].
4. Bij regeling van Onze Minister die het aangaat kunnen werkzaamheden worden aangewezen die de instelling niet uitbesteedt.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
  - a. het uitbesteden van werkzaamheden, in verband met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde;
  - b. de beheersing van risico's die verband houden met het uitbesteden van werkzaamheden;
  - c. de tussen een instelling en de derde te sluiten overeenkomst over het uitbesteden van werkzaamheden.

Toelichting:

Dit artikel maakt het mogelijk voor instellingen om werkzaamheden aangaande het (cliënten)onderzoek, screening en melden, uit te besteden aan derde partijen. Dit ontslaat instellingen niet van de verplichtingen om te voldoen aan de voorschriften uit dit hoofdstuk. Daarbij is in het derde lid vermeld onder welke omstandigheden uitbesteding niet is toegestaan en is in het vierde lid een grondslag opgenomen voor de verantwoordelijke minister om werkzaamheden aan te wijzen die niet uitbesteed mogen worden. Het vierde lid bevat een

delegatiegrondslag voor het stellen van nadere regels over bepaalde onderwerpen. Voor de inhoud van het artikel is aansluiting gezocht bij artikel 10 van de Wwft en hoofdstuk 5 van het Besluit prudentiele regels Wft.

§ 6. Gegevensdeling en bewaarplichten

Toelichting:

Dit onderdeel, waarvan de inhoud afhankelijk is van de overige delen van het hoofdstuk, wordt in afstemming met de betrokken organisaties nader uitgewerkt.

HOOFDSTUK Y. Toezicht en handhaving

Toelichting:

Dit onderdeel wordt in afstemming met de betrokken organisaties nader uitgewerkt.

Bijlage III: concept bepalingen betreffende beheer en bewind

Artikel 1 [Definities]

onderneming: een onderneming in de zin van artikel 101, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

opdracht: een verplichting tot het verrichten of zich onthouden van feitelijke handelingen of rechtshandelingen;

[Hoofdstuk Beheer en Bewind]

Artikel X 1 [continuïteit en afwikkeling ondernemingen]

1. Indien naar het oordeel van Onze Minister [die het aangaat] de toepassing op een in Nederland gevestigde onderneming van een verplichting uit hoofde van een voor Nederland geldend verdrag of een voor Nederland bindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie, risico's op economische, fysieke of sociaalmaatschappelijke schade met inbegrip van de werkgelegenheid aan de Nederlandse samenleving of delen daarvan met zich meebrengt door nadelige gevolgen voor de financiële stabiliteit of continuïteit van de onderneming, kan Onze Minister [die het aangaat] een of meer personen aanwijzen met in ieder geval kennis en ervaring op het gebied van controle op naleving van voorschriften bij of krachtens deze wet, die opdrachten kan of kunnen verstrekken aan de onderneming.
2. De opdrachten kunnen uitsluitend ertoe strekken om de medewerking van de onderneming aan de effectiviteit van de verplichting en naleving door de onderneming van de voorschriften bij of krachtens deze wet te verzekeren onder het gelijktijdig waarborgen van de continuïteit van de onderneming of zorgvuldige afwikkeling van de activiteiten van de onderneming.
3. Onze Minister [die het aangaat] maakt een besluit tot benoeming van een aangewezen persoon bekend in de Staatscourant.
4. Alle bestuurders, commissarissen, personen die feitelijke leidinggeven en andere werknemers binnen de onderneming, verstrekken de aangewezen persoon op diens verzoek alle informatie die benodigd is in verband met het doel, bedoeld in het tweede lid, volgen de opdrachten verstrekt door de aangewezen persoon op en verlenen de aangewezen persoon alle medewerking. Degene die op grond van de vorige volzin verplicht is tot medewerking of informatieverstrekking aan de aangewezen persoon of het opvolgen van een opdracht verstrekt door de aangewezen persoon, is niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van het nakomen van die verplichting.
5. Rechtshandelingen in strijd met een opdracht van een aangewezenpersoon zijn vernietigbaar. De vernietigingsgrond kan enkel worden ingeroepen door de aangewezen persoon of Onze Minister [die het aangaat].
6. Tegen een opdracht van een aangewezen persoon kan administratief beroep worden ingesteld bij Onze Minister [die het aangaat].
7. Onze Minister [die het aangaat] kan een aangewezen persoon vervangen door een andere persoon.
8. Onze Minister [die het aangaat] trekt een aanwijzing als bedoeld in het eerste lid in zodra deze niet meer nodig is, maar in ieder geval niet later dan het moment waarop de verplichting als bedoeld in het eerste lid, niet meer van toepassing is op de onderneming.
9. Onverminderd de aansprakelijkheid van de staat, is een aangewezen persoon niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van door hem verstrekte opdrachten.

Artikel X 2 [op verzoek aanwijzen bewindvoerder]

1. Een in Nederland gevestigde onderneming op wie een verplichting van toepassing is uit hoofde van een voor Nederland geldend verdrag of een voor Nederland bindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie, kan Onze Minister [die het aangaat] verzoeken om een of

- meer personen aan te wijzen als bedoeld in artikel X 1, eerste lid, indien de financiële stabiliteit of de continuïteit van de onderneming in het geding is door de gevolgen veroorzaakt door de toepassing van de verplichting of beperking.
2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid wordt onderbouwd aan de hand van:
    - a. een toelichting welke verplichting of beperking van toepassing is op de onderneming;
    - b. een uitleg, met inbegrip van relevante financiële en bedrijfsgegevens, van de gevolgen van de verplichting of beperking voor de financiële stabiliteit of de continuïteit van de onderneming;
    - c. een weergave van de inspanningen die de onderneming heeft verricht om de negatieve gevolgen van de verplichting of beperking te mitigeren, met inbegrip van maatregelen om de zeggenschap of eigendomsverhoudingen te verbreken met een of meer natuurlijke personen, rechtspersonen of entiteiten die onderhevig zijn aan beperkende maatregelen.
  3. Onze Minister [die het aangaat] wijst in ieder geval een verzoek af als bedoeld in het eerste lid af indien:
    - a. de onderneming zich niet, onvoldoende of onvoldoende aantoonbaar heeft ingespannen om haar bedrijfsvoering, eigendoms- en zeggenschapsverhoudingen of strategie zodanig in te richten of aan te passen dat de risico's voor de financiële stabiliteit en de continuïteit van de onderneming voldoende worden gemitigeerd terwijl niet wordt afgedaan aan de effectieve nakoming van de relevante verplichting uit hoofde van een voor Nederland geldend verdrag of een voor Nederland bindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie;
    - b. de financiële stabiliteit of de continuïteit van de onderneming niet in het geding zijn door de gevolgen veroorzaakt door de toepassing van de verplichting of beperking;
    - c. het positief besluiten op het verzoek de volledige en juiste nakoming van de verplichting of beperking kan aantasten; of
    - d. het verzoek, bedoeld in het eerste lid, onvoldoende is onderbouwd als bedoeld in het tweede lid.
  4. Onze Minister [die het aangaat] kan positief op een verzoek besluiten indien een dergelijk besluit daadwerkelijk de negatieve gevolgen van de verplichting of beperking voor de financiële stabiliteit of continuïteit voor de verzoekende onderneming kan beperken of voorkomen, terwijl door dat besluit niet wordt afgedaan aan de effectieve nakoming van de relevante verplichting uit hoofde van een voor Nederland geldend verdrag of een voor Nederland bindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie.
  5. Nadat een positief besluit als bedoeld in het vierde lid onaantastbaar is geworden, zal Onze Minister [die het aangaat] een of meer personen aanwijzen met in ieder geval kennis en ervaring op het gebied van controle op naleving van voorschriften bij of krachtens deze wet, die opdrachten kan of kunnen verstrekken aan de onderneming.
  6. Artikel X 1, tweede tot en met negende lid, zijn van toepassing.
  7. Onze Minister kan aan de betrokken onderneming een bedrag in rekening brengen ter vergoeding van de kosten die hij maakt voor de toepassing van dit artikel, waarbij de hoogte van het bedrag per geval wordt vastgesteld en is gebaseerd op de voor het toezicht op de desbetreffende onderneming daadwerkelijk gemaakte kosten.

[Hoofdstuk Bestuursrechtelijk toezicht]

Artikel Y [ingrijpen bij ontduiking / ondermijning sancties]

1. Onze Minister [die het aangaat] kan een of meer personen aanwijzen die het bestuur of de leiding van een onderneming waarop een verplichting van toepassing is als bedoeld in artikel X, eerste lid, vervangt dan wel vervangen, indien door het handelen of nalaten van deze onderneming:
  - a. sprake is van een niet-nakoming van de verplichting, bedoeld in artikel X 1, eerste lid, of andere voorschriften bij of krachtens deze wet; of
  - b. een risico ontstaat of wordt vergroot op ontduiking of op het actief bijdragen daaraan van de

- werking van een verplichtingen, bedoeld in artikel X 1, eerste lid, of andere voorschriften bij of krachtens deze wet door andere ondernemingen die met de onderneming zijn verbonden.
2. Onze Minister maakt een besluit tot benoeming van een aangewezen persoon bekend in de Staatscourant.
  3. De werkzaamheden van een aangewezen persoon hebben tot doel:
    - a. te verzekeren dat de onderneming handelt overeenkomstig hetgeen is geregeld bij of krachtens deze wet en de verplichtingen als bedoeld in artikel X 1, eerste lid, of
    - b. te voorkomen dat de onderneming bijdraagt aan de ontduiking van de werking van verplichtingen als bedoeld in artikel X 1, eerste lid, of andere voorschriften bij of krachtens deze wet door andere ondernemingen die met de betrokken onderneming zijn verbonden.
  4. Voor zover dit verenigbaar is met de doelen, genoemd in het derde lid, richt een aangewezen persoon zich naar het belang van de onderneming.
  5. Artikel X 1, vierde tot en met negende lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
  6. Onze Minister kan aan de betrokken onderneming een bedrag in rekening brengen ter vergoeding van de kosten die hij maakt voor de toepassing van dit artikel, waarbij de hoogte van het bedrag per geval wordt vastgesteld en is gebaseerd op de voor het toezicht op de desbetreffende onderneming daadwerkelijk gemaakte kosten.

Bijlage IV: concept bepalingen aantekeningen registers

Artikel 1 (definities)

register: een bij of krachtens wet geregeld op zichzelf staand geheel van gegevens met een eigen identiteit dat systematisch of methodisch geordend en afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk is;

Artikel Q (doorgifteplicht aan registers)

1. Onze Minister die het aangaat, een zelfstandige bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, een beheerder van een register, een toezichthouder of toezichthoudende ambtenaren belast met het toezicht op de naleving of met de uitvoering van de verdragen, besluiten, aanbevelingen en afspraken, bedoeld in artikel [2] van de Sanctiewet [1977], verstrekken aan de relevante beheerder van een register gegevens of inlichtingen waaruit blijkt dat er een relatie bestaat tussen:

- a. het onderwerp van registratie en daarmee samenhangende informatie, en
- b. rechtspersonen, entiteiten of lichamen of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, de tegoeden of economische middelen bevroren zijn of waarvan het aangaan of voortzetten van de economische of financiële betrekkingen is beperkt of verboden.

2. De verstrekking van gegevens of inlichtingen als bedoeld in het eerste lid, blijft achterwege indien:

- a. de verstrekking van de gegevens of inlichtingen redelijkerwijs in strijd is of zou kunnen komen met de belangen die de Sanctiewet [1977] beoogt te beschermen,
- b. onvoldoende is gewaarborgd dat de gegevens of inlichtingen niet zullen worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze worden verstrekt,
- c. de gegevens of inlichtingen van onvoldoende kwaliteit zijn om redelijkerwijs de relatie, bedoeld in het eerste lid, te kunnen aanbrengen, of
- d. de verstrekking van de gegevens of inlichtingen strijdig is aan het onderzoeksbelang van een toezichthouder of toezichthoudende ambtenaren belast met het toezicht op de naleving.

Artikel R (wijziging Handelsregisterwet 2007)

Na artikel 16b van de Handelsregisterwet 2007 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16c

1. De Kamer van Koophandel is bevoegd om bij een in het handelsregister ingeschreven onderneming, rechtspersoon of uiteindelijk belanghebbende een aantekening op te nemen van een relatie die bestaat tussen enig in het handelsregister opgenomen gegeven over die onderneming, rechtspersoon of uiteindelijk belanghebbende, dat wordt genoemd in de artikelen 9 tot en met 15a van de Handelsregisterwet 2007, of andere gegevens krachtens artikel 17 van die wet, en

- a. natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, de tegoeden en economische middelen zijn bevroren die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van deze personen, entiteiten of lichamen, of

b. rechtspersonen, entiteiten of lichamen of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, het aangaan of voortzetten van de economische of financiële betrekkingen zijn beperkt of verboden.

2. Een aantekening als bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval in het handelsregister opgenomen, indien de Kamer van Koophandel informatie ontvangt van Nederlandse of buitenlandse overheidsinstanties dan wel van Nederlandse of buitenlandse van overheidswege aangewezen instanties die belast zijn met het toezicht op de naleving of met de uitvoering van de verdragen, besluiten, aanbevelingen en afspraken, bedoeld in artikel [2] van de Sanctiewet [1977], die de relatie legt of bevestigt als bedoeld in het eerste lid.

3. De Kamer van Koophandel verwijderd op grond van informatie die de Kamer ontvangt van een instantie als bedoeld in het tweede lid, een aantekening als bedoeld in het eerste lid, indien de relatie als bedoeld in het eerste lid, zich niet langer voordoet.

Artikel S

Na artikel 15 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies wordt een artikel ingevoegd luidende:

Artikel 15a

1. De beheerder is bevoegd om bij een in het register geregistreerde trust of geregistreerde uiteindelijk belanghebbende van een trust een aantekening op te nemen van een relatie die bestaat tussen enig in het register opgenomen gegeven over de trust of uiteindelijk belanghebbende dat wordt genoemd in artikel 5, en

a. natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, de tegoeden en economische middelen zijn bevroren die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van deze personen, entiteiten of lichamen, of

b. rechtspersonen, entiteiten of lichamen of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, het aangaan of voortzetten van de economische of financiële betrekkingen zijn beperkt of verboden.

2. Een aantekening als bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval in het register opgenomen, indien de beheerder informatie ontvangt van Nederlandse of buitenlandse overheidsinstanties an wel van Nederlandse of buitenlandse van overheidswege aangewezen instanties die belast zijn met het toezicht op de naleving of met de uitvoering van de verdragen, besluiten, aanbevelingen en afspraken, bedoeld in artikel [2] van de Sanctiewet [1977], die de relatie legt of bevestigt als bedoeld in het eerste lid.

3. De beheerder verwijderd op grond van informatie die de beheerder ontvangt van een instantie als bedoeld in het tweede lid, een aantekening als bedoeld in het eerste lid, indien de relatie als bedoeld in het eerste lid, zich niet langer voordoet.

Artikel T (wijziging Kadasterwet)

Na artikel 118a van de Kadasterwet wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 118b

1. De bewaarder van het Kadaster en de openbare registers is bevoegd om in de basisregistratie kadaster, de registratie voor schepen en de registratie voor luchtvaartuigen een aantekening te stellen als het een registergoed betreft dat bevroren is of dient te worden op grond van bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, geldende beperking jegens natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen.

2. De Kamer van Koophandel verstrekt aan de bewaarder van het Kadaster en de openbare registers uit het handelsregister de gegevens, genoemd in artikel 9, onderdelen a, b en d van de Handelsregisterwet 2007 van de rechtspersonen waarvan de personen, entiteiten of lichamen, bedoeld in het eerste lid, de uiteindelijk belanghebbenden als bedoeld in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007 zijn. De bewaarder verwerkt de gegevens uitsluitend voor het stellen van de aantekening, bedoeld in het eerste lid.

3. De inspecteur en de ontvanger, bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, van de Algemene wet inzake Rijksbelastingen en artikel 2, eerste lid, onderdeel i, van de Invorderingswet 1990, verstrekken desgevraagd alle informatie aan de bewaarder van het Kadaster en de openbare registers die noodzakelijk is voor de uitvoering van de taak, bedoeld in het eerste lid, om zo de verbondenheid van personen op de sanctielijst met registergoederen vast te kunnen stellen. De bewaarder verwerkt de gegevens uitsluitend voor het stellen van de aantekening, bedoeld in het eerste lid.

Artikel U (wijzing Wet Ruimtevaartactiviteiten)

Na artikel 11 van de Wet Ruimtevaartactiviteiten wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11a

1. Onze Minister is bevoegd een aantekening op te nemen bij de ruimtevoorwerpen, geregistreerd in het register als bedoeld in artikel 11 indien er sprake is van een relatie tussen dat geregistreerd ruimtevoorwerp en:

a. natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, de tegoeden en economische middelen zijn bevroren die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van deze personen, entiteiten of lichamen, of

b. rechtspersonen, entiteiten of lichamen of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, het aangaan of voortzetten van de economische of financiële betrekkingen zijn beperkt of verboden.

2. Een aantekening als bedoeld in het eerste lid, wordt in het register opgenomen indien het Onze Minister op eigen gezag deze relatie constateert of informatie ontvangt van Nederlandse of buitenlandse overheidsinstanties dan wel van Nederlandse of buitenlandse van overheidswege aangewezen instanties die belast zijn met het toezicht op de naleving of met de uitvoering van de verdragen, besluiten, aanbevelingen en afspraken, bedoeld in artikel [2] van de Sanctiewet [1977], die de relatie legt of bevestigt als bedoeld in het eerste lid.

3. Onze Minister verwijdert op grond van informatie die Onze Minister ontvangt van een instantie als bedoeld in het tweede lid, een aantekening als bedoeld in het eerste lid, indien de relatie als bedoeld in het eerste lid, zich niet langer voordoet.

Artikel V (Wijziging Zaaizaad en Plantgoedwet 2005)

Na artikel 56 van de Zaaizaad en Plantgoedwet 2005, wordt een nieuw artikel ingevoegd luidende:

Artikel 56a

1. De Raad is bevoegd een aantekening op te nemen bij het ras waarvoor een kwekersrecht is verleend, als bedoeld in artikel 25, lid 2, onderdeel b, indien er sprake is van een relatie tussen dat geregistreerde ras en kwekersrecht en:

a. natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, de tegoeden en economische middelen zijn bevroren die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van deze personen, entiteiten of lichamen, of

b. rechtspersonen, entiteiten of lichamen of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen, waarvan bij of krachtens een verdrag, een besluit van een volkenrechtelijke organisatie of een beperkende maatregel, bedoeld in artikel 215, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, het aangaan of voortzetten van de economische of financiële betrekkingen zijn beperkt of verboden.

2. Een aantekening als bedoeld in het eerste lid, wordt in het register opgenomen indien de Raad op eigen gezag deze relatie constateert of informatie ontvangt van Nederlandse of buitenlandse overheidsinstanties dan wel van Nederlandse of buitenlandse van overheidswege aangewezen instanties die belast zijn met het toezicht op de naleving of met de uitvoering van de verdragen, besluiten, aanbevelingen en afspraken, bedoeld in artikel [2] van de Sanctiewet [1977], die de relatie legt of bevestigt als bedoeld in het eerste lid.

3. De Raad verwijdert een aantekening als bedoeld in het eerste lid, indien de relatie als bedoeld in het eerste lid, zich niet langer voordoet.